

Zlepšování prevence závažných chemických havárií v České republice

Otakar Jiří Mika
Oldřich Krulík

APROCHEM, Hustopeče
23. dubna 2026

Obsah vystoupení

- Úvod k tématu
- **Krátká osobní historie**
- **Odborný příspěvek do Sborníku**
- **Návrhy na zlepšení současného stavu**
- Shrnutí a závěr

- Můj velice blízký a výborný kolega
- plukovník, docent, Ing. a CSc.

■ **Miloš Zeman**

= 1927 Zvolen (Slovensko)

= 2022 Brno (Česká republika)

zemřel ve věku 95 let

MAŠEK Ivan, MIKA Otakar Jiří, ZEMAN Miloš, *Prevence závažných průmyslových havárií*. Vysoké učení technické v Brně. Fakulta chemická, 2008

Průmyslová chemická bezpečnost 2009, 2010, 2013, 2017

Další práce ... k tématu PZH

- 2003: **Průmyslové havárie**, Triton, Existenciália
- 2005: **Závažné průmyslové havárie a jejich následky**, Žilinská univerzita v Žilině
- 2009: **Chemické havárie**, GŘ HZS ČR, Praha
- 2010: **Radiační a chemické havárie**, Policejní akademie České republiky v Praze
- 2010: **Current Crisis Management and Emergency Planning**, Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická
- 2013: **Nebezpečné chemické látky a směsi**, RECETOX, Brno
- 2017: **Nebezpečné chemické látky a průmyslové havárie**, Policejní akademie České republiky v Praze

Ministerstvo vnitra
Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

CHEMICKÉ HAVÁRIE

Ing. Tomáš Čapoun, CSc.
Ing. Jana Krykorková, CSc.
Ing. Otakar J. Mika, CSc.
Ing. Ladislava Navrátilová
Mgr. Iason Urban

Praha 2009

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE
Fakulta bezpečnostního managementu
katedra krizového řízení

NEBEZPEČNÉ CHEMICKÉ LÁTKY A PRŮMYSLOVÉ HAVÁRIE

Ing. Lubomír POLÍVKA
doc. Ing. Otakar J. MIKA, CSc.
doc. Ing. Jozef SABOL, DrSc.

Nebezpečné chemické látky a směsi

Petr Lacina
Otokar J. Mika
Kateřina Šebková

UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

CE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Important two stamps:

for Slovakia and for the Czech Republic

Sborník konference

- Téma je odesláno k publikování ve sborníku
- Celkem je to 8 stran textu
- Zlepšení současné situace: 13 + 1 opatření
- Jsou uvedeny citace na 35 literárních zdrojů
- **Moje vystoupení „*nekopíruje*“ odborný příspěvek, pouze se ho drží ...**
- Budu se snažit představit **odborné návrhy** na zlepšení současné situace

EDICE SPBI SPEKTRUM **XIII.**

SDRUŽENÍ POŽÁRNÍHO A BEZPEČNOSTNÍHO INŽENÝRSTVÍ

IVANA BARTLOVÁ

PREVENCE A PŘIPRAVENOST NA ZÁVAŽNÉ HAVÁRIE

KNIHY.SK

Návrhy, náměty a doporučení ...

- Státní úřad pro jadernou bezpečnost ... řada kompetencí, navrhuje zvážit zřízení Státního úřadu pro chemickou bezpečnost
- Existuje mezinárodní stupnice INES (International Nuclear and Radiological Event Scale) ... navrhuje zvážit stupnici pro hodnocení „*chemických havárií*“
- Zavést jednotný SW nástroj pro hodnocení s celostátní platností
- Zlepšit přípravu obyvatelstva v „*zónách havarijního plánování*“ (ZHP)
- Vytvořit a vydat „*zákon o ochraně obyvatelstva*“, kde bude zvláštní pozornost věnována ZHP

Návrhy, náměty a doporučení ...

- Provést v ZHP v nejbližším termínu modernizaci varovných systémů pro obyvatelstvo
- Provést modernizaci metodik pro posuzování průmyslové chemické bezpečnosti
- Zintenzivnit pravidelná taktická cvičení v ZHP, včetně zapojení spádových nemocnic
- Speciálně se věnovat žákům a studentům v ZHP
- Připravit a vybavit nejbližší nemocnice v / u ZHP
- Vyhlásit soutěž „Bezpečná ZHP“, podobně jako „Bezpečný podnik“ v gesci VÚBP Praha
- Přednést tyto návrhy např. MŽP, MV, GŘ HZS, Svaz CHP

Návrhy, náměty a doporučení ...

■ JRC Ispra, Itálie

- U SW nástrojů pro vyhodnocování havarijních dopadů, projevů a následků závažných chemických havárií je velmi překvapivé, že Evropská unie vydala již tři evropské směrnice SEVESO I, II a III (SEVESO I již v roce 1982), ale **příslušný softwarový nástroj pro tyto směrnice na podporu všech výše uvedených evropských směrnic dosud nebyl vydán**. Pokud by byl takový elegantní přístup zvolen, byl by jistě značným odborným přínosem pro všechny evropské země. Škoda, že se to ještě nestalo. Autoři konferenčního sdělení bohužel nemají ani žádné signály o tom, že by se v tomto směru něco pozitivního dělo.

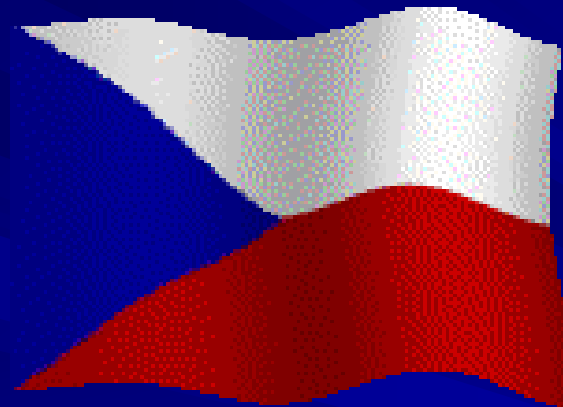
Bezpečnostní bonus před koncem

- Nedávné vytvoření úzkého autorského týmu: Michal Orinčák & Daniel Blaško (Slovensko) & Otakar Jiří Mika (Česká republika)
- První cenný publikační výsledek je na světě:
CHEMICKÉ LISTY č. 4/2026 (15. dubna 2026)
<http://www.chemicke-listy.cz/ojs3/index.php/chemicke-listy/article/view/5171>
- Recipročně bych rád publikoval s kolegy na Slovensku
téma: ***Prevence závažných chemických havárií v České republice***
- Obracím se na slovenské kolegy: ***Máte u vás podobný odborný časopis jako jsou Chemické listy v ČR?***

Krátké shrnutí a závěr

- Česká republika (bývalé Československo) má dlouhou a bohatou tradici v oblasti PZH
- Pro připomenutí, již v roce 1981 byl vydán a zaváděn do praxe předpis CO s označením CO-51-5
- Od roku 1999 je PZH regulována zákonem a prováděcími předpisy, vyhláškami
- V současné době je to zákon č. 224/2015 Sb. celkem 5 prováděcích vyhlášek
- Přestože oblast PZH je v České republice relativně dobře zabezpečena, viděli jsme, že je zde *prostor pro další zlepšování ...*

Děkuji za pozornost

Dotazy, připomínky a návrhy pište na

- Pracovní email: mika@polac.cz
- Privátní email: otakar_mika@email.cz

Doplněk ... Případové studie

- Flixborough 1974
- Seveso 1976
- Bhopál 1984
- Enschede 2000
- Toulouse 2001

Informace od kolegyně

- **doc. Ing. Iva Brabcová, Ph.D.**

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
Zdravotně sociální fakulta

- **Osobní sdělení emailem:**

Ano protokoly (písemné standardy) na mimořádné situace typu otravy chlorem, čpavkem atd. českobudějovická nemocnice má.

Aktuálně probíhají školení zaměstnanců na toto téma a praktické cvičení.